

Lærerveiledning

Om formidlingsarena og utstilling:

Da Blaafarveværket ble opprettet i 1776 var området rundt malmsfunnet lite utbygget. For å gjøre den daglige driften mulig måtte arbeidsfolk huses i nærheten av gruver og smeltehytte. Derfor ble området Nymoen, rett overfor Haugfossen regulert for oppføring av arbeiderboliger. Noen av disse boligene står fortsatt på Nymoen og sammen med Doktorgården, skolebygningen og forvalterboligen danner disse et bilde av det gamle verksamfunnet på Blaafarveværket.

I gåavstand fra Nymoen er direktørboligen Nyfossum. Bygningen ble oppført i 1826 i empirestil og er arbeiderboligens rake motsetning. Her vises europeiske stilimpulser og en herskkelig livsførsel.

Årets kunstutstilling heter «Norske landskap» og tar for seg verkene til samtidskunstner, Tone Indrebø og Lul Krag (1878-1956). Kunstnerne har på hver sin unike måte tolket det norske landskapet.

Formidling og DKS hos Blaafarveværket:

Stiftelsen Modums Blaafarveværk har gjennom 50 år formidlet en viktig del av Norges bergverkhistorie. Museets varierte formidlingstilbud sikter seg inn mot barnefamilier, historie- og kunstinteresserte, pensjonister og skoleklasser. Vi tilbyr også tilrettelagte turer for personer med nedsatt bevegelighet og syn.

Blaafarveværket tilbyr en rekke tilbud gjennom DKS.

- Blå perle (proberkunst) med gruvetur tilbys fra 4.trinn-3.vgs
- Barnas bondegård tilbys til barnehager og barneskole
- Barnas gruvetur tilbys til barnehager og barneskoler
- Formidling på Kittelsenmuseet tilbys barnehager og barneskoler
- Formidling og workshop i årlig kunstutstilling for 8. trinn

Nymoen og Nyfossum har permanente utstillinger, mens utstillingen på Blaafarveværket skiftes hvert eneste år.

Omvisning:

Den sosialhistoriske formidlingen starter på Nyfossum. Her blir elevgruppen vist rundt i direktørboligen og tilhørende uteområdet. Her får elevene kjennskap til dagliglivet til Blaafarveværkets ledere og deres familier.

Deretter går elevgruppen samlet på den gamle veien, som forbant Sigdal og Drammen, ned til Nymoen. Her får elevene oppleve hvordan de «vanlige» arbeiderene og deres familier levde. Gjennom å oppleve, se og bevege seg igjennom disse historiske bygningene kan elevene sanse hvordan de ulike sosiale lagene levde, arbeidet og sosialiserte.

Vi forsøker å skape en deltagende og dialogbasert formidling der elevene kan komme med spørsmål samtidig som de aktivt kan gå rundt i den kulturarven som formidles. Samtidig forsøker vi å levendegjøre formidlingen med spennende enkelthistorier fra vårt arkiv, blant annet om amputasjonen av Ingebrigt Opsahl i 1828.

Det blir kun gitt en kort formidling i kunstutstillingen der malen for bildeanalysen blir gjennomgått i form av en felles analyse av 1-2 bilder.

Oppgavene:

Etter den sosialhistoriske formidlingen på Nymoen skal elevgruppen samles på Nymoskolen. Her deles de opp i 4-5 grupper hvor hver gruppe får utdelt et dokument fra Blaafarveværkets arkiv. Dokumentet er skrevet med gotisk håndskrift og med et gammelt språk. Sammen med dokumentet er det lagt ved en forklaring av det gotiske alfabetet. Hver gruppe får ca. 20 minutter til å transkribere så mye av teksten de klarer. Deretter skal gruppen lese opp det de

har klart å tyde for resten av klassen. Kilden elevene har transkribert skal også kort diskuteres. Alle kildene har en sosialhistorisk forankring.

Målet med denne oppgaven er å gi elevene kjennskap til gammel håndskrift og hvordan denne skal tydes. Elevene opplever hvordan kommunikasjon foregikk på et høyteknologisk bergverk for ca. 200 år siden. De får bearbeidet en gammel kilde som omhandler temaet de har blitt formidlet. De får også oppleve hvordan historikere arbeider med gamle kilder.

Oppgaven i visuell kunst går ut på at elevene gruppevis skal gjennomføre en bildeanalyse av et utvalgt maleri i utstilling for resten av klassen. Hver gruppe får utdelt en mal for hvordan de skal analysere bildet og maleriets tittel. Gruppen beveger seg til sitt maleri der de får tid til å forberede analysen. Her kan elevene bruke hjelpemidler som internett for å sette seg inn i kunstner og maleriets samtid. Gruppens gis ca. 10 minutter til muntlige presentasjon av bildeanalyse.

Her benyttes Roland Barthes analysemodell med et denotativ (Beskriv form, farge og virkemidler slik de umiddelbart fremstår) og et konnotativt (dypere tolkning av dypere mening og assosiasjoner) nivå.

Timeplan:

Til sammen varer oppleggene 3 timer, da med en 30 min. spisepause imellom. Det sosialhistoriske opplegget på Nyfosssum og Nymoen varer i 1.5 timer. Opplegget i kunstutstillingen varer 1 time.

Forberedelser i forkant av besøket:

Det er fordelaktig om lærere og elever er kjent med Blaafarveværkets historie. Følgende linker gir en god innføring i stoffet:

<https://www.nb.no/items/e4540b7182847df4ab0db0dc5109f5f9?page=0&searchText=lindeman> og https://snl.no/Modum_Blaafarvev%C3%A6rk

Elevene bør også ha besøkt Blaafarveværkets digitale arkiv

<https://media.digitalarkivet.no/db/browse?archives%5B%5D=no-a1450-0100000006338>

Elever og lærere bør også ha kjennskap til hva kobolt er og hva det har/blir benyttet til.

Det kan også være gunstig å besøke blaa.no for å få informasjon om årets kunstutstilling. Les mer om kunstnerne og studer malerier.

Oppmøte:

Ettersom vi er et museumsområde som strekker seg over 8 km, så kan det lønne seg å sjekke adressen til oppmøtested. Nyfosssum: Fossumgata, 3340 Åmot (se etter et stort, okergult hus på venstre side). Blaafarveværket: Koboltveien 11, 3340 Åmot.